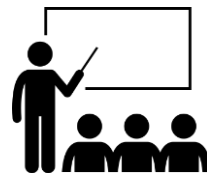

NON FORMAL EDUCATION ACTIVITIES

SMURTAS LYTIES PAGRINDU ABIGAILĒS ISTORIJA

Atsakomybės apribojimas:

Europos Komisijos parama šio leidinio leidybai nereiškia, kad ji patvirtina jo turinį, kuris atspindi tik autorių požiūrį, ir Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame pateiktos informacijos panaudojimą.

INTERVENCIJOS TAIKYMO SRITIS

Smurtas lyties pagrindu tarp jaunimo paprastai priskiriamas deviantiniam elgesiui: šis terminas reiškia elgesį, kuris prieštarauja socialinio konteksto, kuriame gyvename, normoms ir vertybėms.

Jiems priskiriami įvairūs elgesio tipai:

- agresyvus elgesys, kuriuo siekiama įžeisti kitus žmones
- nusikaltimai nuosavybei (vagystės ir vandalizmas)
- nuoširdumo ir paklusnumo normų pažeidimas santykiuose su suaugusiais (melas ir nepaklusnumas).

Šiems elgesio būdams būdingas bendras taisyklių pažeidimas ir dėl to kylantis nesugebėjimas tinkamai bendrauti su likusia visuomenės dalimi.

Šis elgesys padažnėja paauglystėje ir turi tendenciją mažėti nuo 18-20 metų amžiaus. Tačiau toks elgesys būdingas ne tik paaugliams; kartais jis atsiranda dar vaikystėje, o kai kuriais atvejais tęsiasi ir suaugus, įgydamas nuolatinio elgesio bruožų.

Pateikiame keletą pasiūlymų, kaip planuoti prevencines programas su jaunuoliais, kad paauglystėje būtų išvengta arba sumažintas įsitraukimas į deviantinį elgesį:

- Darbas mažose grupėse arba atskirose klasėse, siekiant padidinti tiesioginį dalyvavimą..
- Ugdyti specifinius paauglių įgūdžius (emocijų savireguliacijos, efektyvaus bendravimo), būtinus tinkamiems socialiniams santykiams su suaugusiais ir bendraamžiais.
- Planuoti reguliavimo sistemą, kurioje būtų nedaug, bet aiškių ir motyvuotų taisyklių.
- Numatyti ir aiškiai išdėstyti aiškią sankcijų sistemą, kuria siekiama, kad pažeidėjas taptų atsakingas ir atlygintų padarytą žalą.
- Taikyti intervencijos strategijas, skatinančias suaugusiųjų elgesio kontrolę formalioje aplinkoje, pavyzdžiui, mokyklose.
- Pasiūlykite paaugliams suaugusiųjų (mokytojų, su jaunuimu dirbančių darbuotojų, tėvų, kitų suaugusiųjų) modelius, atitinkančius perduodamus mokymus.
- Aiškiai nepritarkite netinkamam elgesiui.
- Padėti paaugliams decentralizuotis, priimant kitokius požiūrius nei jų pačių.
- Skatinkite intervencijų tęstinumą, neapsiribodami vien tik ekspertų veiksmais, bet numatydami tęstinę veiklą.
- Teisingai, bet neterorizuojant informuoti apie teises pasekmes, kylančias dėl elgesio, kuriuo įžeidžiami žmonės ir nuosavybė.

BENDRIEJI POŽYMIAI

Šioje veikloje naudojami reitingavimo metodai, siekiant atskleisti dalyvių moralinių vertybių skirtumus ir pradėti diskusiją apie lyčių nelygybę ir socializaciją, susijusią su lyčių stereotipais.

TEMOS	<ul style="list-style-type: none"> • Lyčių vaidmenys • Asmeninės vertybės
DALYVIŲ AMŽIUS	Tinka 15 metų ir vyresniems dalyviams
DALYVIŲ SKAIČIUS	Nuo 8 iki 30 dalyvių
TRUKMĖ	<ul style="list-style-type: none"> • 1 žingsnis: 10' • 2 žingsnis: 15' • 3 žingsnis: 20-40' (priklausomai nuo grupės dydžio) • Apibendrinimas: 20/30'
MEDŽIAGOS	<ul style="list-style-type: none"> • Abigailės istorija (1 priedas) • Balta lenta Abigailės istorijai papasakoti (neprivaloma) • Popierius ir rašikliai dalyviams
TIKSLAI	<ul style="list-style-type: none"> • Suteikti dalyviams galimybę apmąstyti savo vertybes ir prioritetus, susijusius su lyčių klausimais. • Išanalizuoti šaltinius ir įtaką, kurie lemia skirtingas moralines pozicijas ar prioritetus • Suprasti, kaip asmenys socializuojami turėti su lytimi susijusius stereotipus ir nustatytus lyčių vaidmenis
SVARBIAUSIOS PROBLEMOS	Moralinių ir asmeninių vertybių aptarimas gali paskatinti gyvas diskusijas; svarbu iš pat pradžių paaikškinti, kad nėra teisingų ar neteisingų pozicijų, ir priminti dalyviams apie abipusės pagarbos svarbą..

ĮGYVENDINIMAS

1 ŽINGSNIS

Papasakokite Abigailės istoriją (1 priedas), pasakojimą galite paremti piešiniais lentoje, galite skaityti istoriją, o kitas moderatorius gali atlikti skirtingus vaidmenis, arba galite tiesiog perskaityti istoriją.

Svarbu, kad į istoriją ne pridėtumėte papildomų detalių. Veikėjai nėra detalizuoti specialiai.

Kai baigsite pasakojimą, svarbu dalyviams priminti visų istorijos veikėjų vardus.

ĮGYVENDINIMAS

2 ŽINGSNIS

Kai tik priminsite visus veikėjus, galite paprašyti dalyvių įvertinti kiekvieno veikėjo elgesį pagal skalę nuo „geriausio“ iki „blogiausio“.

Šiai užduočiai atlikti skirkite dalyviams 5 minutes.

Kai kiekvienas nuspręs dėl savo individualaus reitingo, paprašykite dalyvių susėsti poromis ir palyginti bei aptarti savo rezultatus tarpusavyje. Poros užduotis - sudaryti bendrą reitingą - sąrašą, dėl kurio jie abu sutaria.

Šiai užduočiai atlikti skirkite dalyviams 7 minutes.

ĮGYVENDINIMAS

3 ŽINGSNIS

Pakartokite ankstesnį žingsnį ir suburkite dvi poras į nedideles grupes (4 žmonės); grupė turėtų sudaryti bendrą reitingą remdamasi bendru supratimu ir sutarimu, o ne, pavyzdžiui, balsų dauguma. Nepateikite jokių pasiūlymų, kaip elgtis šiame procese.

Šiai užduočiai atlikti skirkite dalyviams 15 minučių.

Šį etapą pakartokite kurdami vidutinio dydžio grupes.

Pabaigoje paprašykite kiekvienos grupės pristatyti savo diskusijų rezultatus plenariniame posėdyje. Grupės turėtų trumpai argumentuoti savo bendrai sutartą reitingavimą.

Pereikite prie apibendrinimo (apibendrinimo vedimo instrukciją ir pasiūlymą galite rasti toliau).

ABIGAILĖS ISTORIJA

1 PRIEDAS

Abigailė myli Tomą, vaikiną, gyvenantį kitoje upės pusėje.

Dėl potvynio sugriūna tiltas vedantis per upę. Abigailė ir Tomas vienas kitą mato iš tolo. Jie verkia ir nusimena, bet nė vienas iš jų negali rasti išeities..

Situacija nesikeičia keletą dienų. Vieną dieną Abigailė pasiryžusi rasti išeitį, eina upės pakrante ir sutinka žvejį **Sinbadą**.

Kad po potvynio galėtų vėl pamatyti Tomą, Abigailė paprašo Sindbado padėti jai persikelti per upę. Sindbadas sutinka, jei Abigailė praleis su juo naktį.

Nežinodama, ką daryti, Abigailė bėga namo ir prašo **motinos** patarimo, bet motina jai sako, kad ji nenori kištis į jos asmeninius reikalus.

Abigailė galiausiai priima Sindbado pasiūlymą ir yra perkeliama į kitą upės pusę.

Atvykusi pas Tomą, ji pratrūksta ašaromis ir viską jam papasakoja;

Tomas yra sukrėstas ir išvaro ją lauk.

Džonas, geriausias Tomo draugas, sutinka verkiančią Abigailę ir, išgirdęs jos pasakojimą, pribėga prie savo draugo, smogia jam į veidą ir pasiima Abigailę su savimi.

APIBENDRINIMAS

Apibendrindami veiklą naudokite kai kuriuos iš toliau pateiktų klausimų:

- Kai dirbote individualiai, kaip nusprendėte, koks elgesys yra geras, o koks - blogas?
- Ar buvo sunku susitarti dėl visiems tinkamo reitingavimo?
- Kokie buvo iššūkiai ar kliūtys, dėl kurių buvo sunku susitarti?
- Kokį vaidmenį tokiam procese atlieka asmeninės vertybės?
- Iš kur kyla asmeninės vertybės, pavyzdžiui, tos, kurios atsispindi šioje veikloje?
- Ar galite identifikuoti kokius nors nustatytus lyčių vaidmenis šioje istorijoje?
- Kokias su lytimi susijusias problemas ar dilemas kelia ši istorija?
- Ar kuri nors iš šių problemų yra aktuali jūsų gyvenamojoje aplinkoje? Kaip tokios problemos veikia jaunus žmones?
- Kokias žmogaus teisių problemas galite įvardyti šioje istorijoje? Kaip manote, ar žmogaus teisės yra naudingos sprendžiant su lytimi susijusias moralines dilemas? Paaiškinkite savo atsakymą.

APIBENDRINIMAS

- Kaip galime padėti jauniems žmonėms susidoroti su socialiniu spaudimu, susijusiu su morale ir lytimi?

Patarimai moderatoriams

Svarbu, kad sukurtumėte atvirą atmosferą, kurioje kiekvienas istorijos surangavimas būtų laikomas priimtiniu ir kurioje nepradėtumėte „kaltinti“ žmonių dėl argumentų, kuriuos patys galbūt laikote keistais ar blogais. Užsiėmimą galima pritaikyti įvairiais būdais. Viena iš galimybių - atlikti ją taip, kaip aprašyta, o paskui pakartoti su pakeista istorija, kurioje visos moterys tampa vyrais ir atvirkščiai. Ar dalyvių reitingavimai išlieka tokie patys? Jei ne, kodėl istorijos pakeitimas (t.y., moterų pakeitimas vyrais, o vyrų moterimis) turi reikšmės? Taip pat galite įtraukti istorijos veikėjų amžių ir eksperimentuoti kitais būdais: pavyzdžiui, nustatyti, kad visi veikėjai būtų tos pačios lyties, arba įtraukti veikėjo etninę ar tautinę kilmę. Tada būtų įdomu pažvelgti, kaip ir kodėl pasikeitimai istorijoje keičia reitingavimą.

PARTNERIAI

**Faculty of
Mathematics
and Informatics**

